

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Elżbieta Karska

w sprawie protestu M.N.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Prokuratora

Generalnego

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

w dniu 27 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu

Tomasz Demendecki

Tomasz Przesławski

Elżbieta Karska

UZASADNIENIE

M. N. (dalej: „wnosząca protest”) pismem z 10 czerwca 2025 r. (data nadania) wniosła protest przeciwko „ważności głosowania w obwodowej komisji wyborczej w dzielnicy S., Komisja nr (...) – przeprowadzonego w dniu wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2025 rok, tj. 01.06.2025 r.”.

Prokurator Generalny pismem z 16 czerwca 2025 r. r. wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu z uwagi na to, że wnosząca protest „nie wykazała, że doszło do naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego, nie wskazała, że ewentualne naruszenie przepisu dotyczyło oddanego przez nią głosu, jak

również nie określiła, jaki miało ono wpływ na wynik wyborów”. Ponadto wskazano, że wnosząca protest nie przedstawiła dowodów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy pozostawiono bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Stosownie do brzmienia art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że postępowanie w sprawie protestu wyborczego ma na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 listopada 2023 r., I NSW 86/23). Protest wyborczy jest zatem środkiem procesowym o indywidualno-konkretnym charakterze (zob. postanowienia SN: z 31 lipca 2020 r., I NSW 5512/20; z 31 lipca 2020 r., I NSW 3061/20).

Konstrukcyjnym elementem protestu wyborczego jest takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw lub naruszeń Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyborów, które poparte są dowodami i wykazują naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu protestującego. Protest wyborczy powinien wskazywać zatem na naruszenia prawa odnoszące się do wnoszącego protest.

Dlatego też, w orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że przedmiotem protestu nie mogą być zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące

innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 listopada 2023 r., I NSW 86/23; z 14 listopada 2023 r., I NSWR 46/23; z 30 października 2019 r., I NSW 117/19; z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19). Protest przeciwko ważności wyborów wnoszony przez wyborcę ma służyć ochronie indywidualnych uprawnień wyborcy, stąd jego zarzuty muszą być konkretne, odnoszące się do ściśle określonej sytuacji dotyczącej danego wyborcy, a nie abstrakcyjne - dotyczące ważności wyborów w ogólności (postanowienia Sądu Najwyższego: z 30 lipca 2020 r., I NSW 324/20; z 28 lipca 2020 r., I NSW 3285/20).

Z kolei w świetle art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków formalnych.

Wnosząca protest opisała, że „w momencie, gdy podeszłam do członkini komisji w celu pobrania karty do głosowania, zauważyłam, że trzymała ona telefon komórkowy i przepisuje z niego dane na kartkę/formularz. Na formularzu widniały dane osobowe – na pewno nazwisko, a w chwili, gdy do niej podeszłam, kobieta właśnie wpisywała numer PESEL”. W proteście zwrócono uwagę także „na liczne informacje o nielegalnej aplikacji”. Wnosząca protest nie wskazała żadnych zarzutów dotyczących naruszenia jego własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu. Protest ma abstrakcyjny charakter. Ponadto, nie zawiera żadnych dowodów.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

MR

[a.ł]